

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „	Főszerkesztő: <b>Dr. VARGA LAJOS.</b> Fetelés szerkesztő: <b>SZATHMÁRY ZOLTÁN.</b>	Egyes szám ára 4 fillér. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
---	---	--

## Iparpolitika.

Önálló vámterület és nemzeti iparfejlesztés, ezekről beszél ma mindenki nálunk; még talán a csecsemő is ezt gyűgyögné, ha értelmesen gondolkodni tudta. Mert most ezek a jelszavak vannak divatban és nálunk mindennek a divat szabja meg az irányát, még a politikának is. Örvendetes dolog, hogy a gazdasági önállóság és iparfejlesztés gondolata annyira népszerűvé váltak való, holott eddig kizárólag közjogi kérdések alkották az érdeklődés tárgyát. Csak azután bele ne unjunk ebbe a divatba is.

Csodálatos jelenség, hogy mi csak banketteken és ujságcikkben tudunk hevülni a magyar iparért, de a gyakorlatban mit sem teszünk érte. Még a tulipán-mozgalom sem tudott lendíteni a magyar gyártmányok keresletén; a mi iparpártolásunk legfeljebb a — gyufáig terjed. Arra kényesek vagyunk,

hogy magyar gyufával gyujtsuk meg illatos havannákat, de ennél többet azután ne is várjon tőlünk a haza. A törvényhozás megszavazta az iparfejlesztésre a százmilliókat, de minő eredményt várhatunk az olyan iparpolitikától, mely kizárólag idegen tőkepénz segítségével véli a magyar ipart megteremtetni?

Ha a mi nagyvagyonu mágnásaink egy szép napon elhatároznák, hogy az egyoldalú mezőgazdasági termelés helyett egyuttal gyáripari vállalatokra adják a pénzüket, akkor egyszeriben másként állanának az iparfejlesztéssel. De nemcsak a mágnásokról van szó, hanem az egész magyar társadalomról.

Mi csak takarékpénztárakat tudunk alapítani, de ebből azután annyi van, hogy lassanként egyik a másiktól nem tud megélni.

Pedig a pénztárakra csak annyiban volna szükség, hogy azt a pénzt kamatoztassák, amelyet hasznosabban elhelyezni nem vagyunk képesek. Míg a magyar közönség ezt be nem látja és maga

nem áll be pénzével vállalkozónak, addig hiába beszélünk nemzeti iparról, hiába szavazunk meg százmilliókat annak a támogatására és hiába vájuk, hogy a magyar gyáripar Minerva módjára teljes feyverzetben ugorjon elének.

Életrevaló nemzetek nem a külföldi tőkétől várják gazdasági fellendülésüket, hanem a maguk erejéből igyekeznek megteremteni mindazt, amire az országnak szüksége van. És mialatt élhetetlenségünk fejében uzsorakamatot fizetünk, nem vesszük észre, mint csuszik ki lábunk alól az ősi föld, gazdasági rendszerünk egyetlen bázisa, mely tulontul terhelve egyre sürűbben cserél gazdát, mintha a latin költővel mondani akarná: veteres migrate coloni!

## Politikai hírek.

**A politikai helyzet.** Ma délután négy órakor folytatták a földművelésügyi minisztériumban a cselédtörvény részletei felett

## Kossuth Lajos szobra.

Irta és a karcagi Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyen elmondta: Szávay Gyula.

Azt hallottam, hogy nyugtalan a népem,  
Hogy sóhajos a sok szép kunhalom  
S a lelkek alján erjedezve érik  
Valami titkos mély forradalom.  
Megdobbant a magyar föld szíve ott lenn,  
Felébresztettek a bus sóhajok,  
S im ércet öltve, a barna fiuk közt,  
Hű kunjaim közt újra itt vagyok.

Fiuk, az apátokat én vezettem,  
Vérrel mentettük azt meg, ami van,  
S apánk régi lobogója lengett  
Felettünk a harc nagy napjaiban.  
Uj színeket bont uj tavaszok alma,  
Cserél a kor köntöst, hitet, nevet:  
Azt üzenjük mi nektek, sarjadékink,  
Hogy lobogót, azt ne cseréljetek.

Azt hallottam, hogy fogyva fogy a népem,  
Kenyér után, hogy messze vándorol,  
Más ég alatt már uj hazája is van  
A tengeren túl, isten tudja hol.  
Kiugrottam siromból s idejöttem,  
Órálló leszek ezen a helyen,  
Kit erre visz az utja, nem ereszttem,  
Erekarommal szívemhez ölelem.

Kivándorlóknak én vagyok az őse,  
De más vitt ki, nem a kenyérdarab.

Hogy élhessetek s szabadon, ti itthon,  
Elefogytíglan voltam érte rab.  
Oh, mert nemcsak kenyérral él az ember,  
Egünkön ezredes a zivatar,  
Ha minden bajtól megfuttunk volna,  
Hol volna most már s volna-e magyar?

Azt hallottam, hogy földje nincs a népnek,  
S a termésből csak polyva jut neki.  
Mi egy országot hagytunk rá örökbe,  
Elvette volna tőle valaki?  
Karddal szántottuk barázdáit akkor,  
S közös vérrrel veténk belé magot,  
Majd én tesztek osztályt az aratásnál,  
Majd én nézek meg szegényt gazdagot.

S ne rázzon öklöt előttem az egyik,  
Ne rázzon fejet előttem a más,  
Ökölnék, fejnek romboló a műve,  
Szívekből kelhet csak ki ujalas.  
Balványimádók s mindentagadók közt  
Méltán lehetek oszlop e rögön,  
Ki millióknak földet ad-am egykor  
S hat lábnyi föld lett egész örököm.

Azt hallottam, hogy joga nincs a népnek:  
Jogok örül ime itt vagyok.  
Ellenség járt itt? Vaspatkók tapodták?  
Vagy láncra verve sanylik lán a jog?  
Ne féljetek, volt az már eltapodva,  
Volt lánc, sanylett bitók tövébe kint,  
De a sirások még haza se értek,  
Már gyökereiből kihajtott megint.

Mert ott lenn termőfölddől porladoznak  
Az érte sirba hullt martir-szívek,  
S gyökereit az ingadozó fának  
Hősök s szentek karja ragadja meg.  
És itt vagyok és széttöröm a láncot,  
Ha vasból van, ha aranyból van az.  
De fiuk, ha már jogért panaszkodtok,  
Legalább jogos legyen a panasz.

Azt hallottam, hogy van tengernyi baj még  
Volt az mindég és lesz mindenkoron!  
Bölcsőtöknel apátok nem mesélték,  
Hogy milyen is volt az az én korom?  
Vérben fakadt ki gyenge violája  
Mennydörgés volt a szerelmi dala,  
S mégis — itt álltok, friss tavaszi törzsek,  
S vezértek im ragyogva tér haza.

Rám függesszetekek minden bajotokban  
Bízó és becsületes szemetek.  
Én vagyok az igazság, a reménység,  
A haza — és az emberszeretet.  
Nincs veszte semmi! Csak munkára népem,  
Előre, bátran! fel valamennyien,  
Hisz azt hallom, hogy nagy a regimentem  
És a vezére — maga a fiam!

## Debreczeni Sándor.

Irta: H. Szederkényi Anikó.

Minden csak harmónia. Az élet csak  
addig élet, amíg harmónikus.  
Szeretek itt járni a sirok között. A

**BILKEI ÉS RADOVÁNOVICS**

cs ödtömegéhez leltározott összes áruk u. m.: festmények, szentképek, tájképek, történelmi képek, keretek stb. **Nyugoti-utca 38. szám alatt** rendkívül olcsó árban elárusítatnak. — Az árusítás május 16-tól naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig folyik. —

való tanácskozást. Ma gyors tempóban folyt a vita, mert végezni kellett az egész anyaggal. Tudvalevőleg a koalíciós pártok szerdán délelőtt tíz órakor közös értekezletet tartanak a függetlenségi pártkörben, hogy részletesen is tárgyalják a cselédtörvényt. Emlékezetes még, hogy a legutóbbi értekezleten az a kompromisszumos megállapodás jött létre, hogy egyelőre csak általánosságban tárgyalják a törvényt s a részletek felett később döntenek. Most tehát végleg határozni kell a pártoknak, hogy mi legyen a sorsa ennek a sokat zaklatott törvényjavaslataknak. A mai miniszteriumbeli tanácskozáson igen sok jelentős és lényeges módosításokat ejtettek törvényjavaslaton s Darányi miniszter nagyon konciliansnak mutatkozott, de tartani lehet attól, hogy két szakasz: a 33-ik, mely a gazda fegyelmi jogáról intézkedik s a sztrájkparagrafus még válságot idézhetnek elő. A holnapi értekezleten ez a kérdés mindenesetre eldőlt.

## Uj református iskola.

**Fontos ügyek egy garmadában.**

**Az ev. ref. egyháztanács ülése.**

— május 22.

(Saját tudósítónktól.) Rég volt oly fontos tárgysorozattal ülése a debreceni ev. ref. egyháznak, mint a tegnapi. És ezek dacára az ülést csak másodszori összehívásra tarthatták meg oly csekély érdeklődés nyilvánult meg a presbyterek körében.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Három óra után mintegy 20 presbiter jelenlétében nyitotta meg Vecsey Imre az ülést. Egyházi részről Könyves Tóth Kálmán elnökölt.

Az első tárgy az ujonnan behívott presbiterek esküvétele lett volna, azonban az illető presbiterek nem jelentek meg.

Jelenti Somogyi Pál főjegyző, hogy az esperes az 1907. évi költségelirányzatot vissza küldötte. Ezzel együtt tudomásul vette az egyháztanács az esperes körlevelét, mely az ez évi május 28-án Hajdubogason tartandó egyházmegyei egyházi értekezletről és

az ugyanakkor ugyanott tartandó Basa-Győri emlék leleplezéséről szól.

S. Szabó Zoltán tanító felebbesését az esperes mint tárgyalant visszautasította. Erre vonatkozó esperesi leiratot szintén tudomásul vette az egyháztanács.

A Csokonai-kör előterjesztést tett a Szombati-Vörösmarti emlékkő elhelyezése iránt. Az egyháztanács azonban miután egy régebbi határozata köti nem járult hozzá az előterjesztéshez ellenben elfogadta a Csokonai-kör előterjesztését a gályarabok emlékoszlopának Dr. Ruyter keresztnevének kigazítása iránt. Ugyanis a gályarabok emlékoszlopán Dr. Ruyter Adorján szerepel, ezt a felrást fogják a történelmi hűség kedvéért Mihályra átváltoztatni.

A homokkerti ref. olvasó együletnek a presbiterium folyó évi április 19. ülésén 250 korona kamatnélküli kölcsönt szavazott meg, mely összeg az egyület által kibocsájtott 50 darab 5 korona értékű részvényben nyert némi fedezetet. Ez ellen a végzés ellen Márton Imre és társai panaszt nyújtottak be. A felterjesztésben indokolják, hogy ezen határozat mily veszedelmes precedenst alkotna a jövőre nézve és az egyháznak pedig nincs arra pénze, hogy minden ilyen együletnek, mely ugyancsak világi célt szolgál — pénzbeli segílyt nyújtson.

A presbiterium magáévá tette az indokokat és a panaszt felterjesztik az egyházmegyéhez.

### A tégláskerti iskola.

A tégláskerti lakosok beadványt intéztek a presbiteriumhoz, melyben kéri, hogy a kertben egy négyosztályú vegyes elemi iskola építtessék.

Indokoltan kifejtik, hogy mily nagy szükség van a tégláskertben egy elemi iskolára. Téli időszakban lehetetlen a gyermekeket a nem kevesebb, mint két kilométernyire a városban fekvő iskolába küldeni, amelytől a szülői házakat óriási hó- vagy sártenger válassza el.

Beterjesztik a kérvényező, hogy az iskola telkéről már történt gondoskodás, amennyiben Balogh István és neje Kádár Ilona felajánlottak az iskola céljára 500 négyszögöl, a kertség közepén fekvő telket.

A gazdasági bizottság erre vonatkozó végzésében azt jelenti, hogy az egyháznak iskolaépítésére alapja egyáltalában nincs.

Az elemi iskolákat eddig a város építette. Ajánlja, hogy mondja ki a presbiterium; a felajánlott telket csak úgy fogadja el, ha az adományozók hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyház az iskolát csak akkor építteti fel, ha a földterület használatából és egyéb jövedelmekből oly alap létesül, hogy az fedezetet nyujtana az iskolaépítés költségeire.

A kérvény ügye nagy vitát provokált, melyben résztvettek Szele György, Csúrka István, Szentjóbó Kálmán.

Kérégyártó József hosszasan indokolja, hogy mily égető szükség van a kertben egy elemi iskolára. Magában, a kertben 72 iskolaköteles, a körülete fekvő telepeken szintén 20—25 gyermek van. Ez a szám éppen elégséges egy iskola ellátásához. Kijelenti, hogy biztos tudomása van róla, hogy a telekadományozók előbb a városnak akarták felajánlani, de azzal a céllal, hogy az egyháztanácsnál hamarabb célt érnek, azért nyújtották ide kérvényüket. Indítványozza, hogy telekkönyveztessek a telek a városra, amely ennek ellenében felépítené az iskolát.

Szele György szintén indítványt tesz, de később, úgy ő, mint a többi indítványozó csatlakoznak az ezután felszólaló Kovács József polgármester indítványához, mely azt tartalmazza, hogy az egyháztanács adja ki az iskolaszéknek az ügyet, hogy az véleményes jelentését terjessze be. Szerinte az ügyet már eleve az iskolaszéknek, nem pedig a gazdasági-bizottságnak kellett volna kiadni. Osztja Kérégyártó József véleményét, csak hogy iskolaszék útján óhajtja megtenni az első lépéseket.

A presbiterium nagy többséggel Kovács József polgármester indítványát fogadta el, szemben a gazdasági-bizottság határozati javaslatával.

### Kiseb ügyek.

Az alakulóféltben levő tanítótestület segélygyesulete alapszabályainak átvizsgálására egy küldöttséget küldtek ki. E küldöttség némi változtatásokat óhajt tenni az alapszabályokon, amihez a presbiterium is hozzájárult.

Misztó Mihály főiskolai szénior kérvényt nyújtott be a legátusok illetményei felemelése miatt. A kérvényt kiadják a gazdasági bizottságnak.

Egy csomó segélyügy elintézése után

esőndes emberek nagyszerű összhangban élnek itt a fakadó étellel. A néma, hangtalan sírok, — az eltemetett étellel megbékít a május forró szeretkezése.

Az orgonavirág kinyílt. Bódultan szívom illatát. A hallgató ország esőndjébe beleillik a lelkem. Érzem, hogy így kellene leélnem életemet. Virágillattól belengve, nagy harmóniában. És érzem, hogy a disszonancia fog engem megölni.

Megrezenek a fűszálak. Zörren a bokor, Valaki jön.

Rongyos, piszkos alsóruhában. A lyukakon keresztül látszik még piszkosabb teste. Sarutlan lábain három hónapos sárkéreg. A homlokán a redők az iszonyat ábécéje. Szemeiben lakik a megtestesült kin, mégis hülyén vigyorog a világba.

— Ön is szeret itt járni a esőndes emberek közt — így szólít meg. — Minden a helyzet. Hallottam már erről sokat beszélni. Gratulálok, olvastam a cikkét a lapban.

— Köszönöm.

— Pardon, leülök. Én is szoktam néha irogatni. Hm...haha...

— Igen? Hallottam a regényéről.

— Szoktak így hazudni az emberek. De hát a helyzet. Mindig tekintetbe kell venni a helyzetet...

— De, mondja csak, igen, hogy is hívják magát?

— Pardon, elfelejtettem. Debreczeni Sándor vagyok...Bohem. Igen szép a bohém élet. Egyszer, valamikor...No, de hagyjuk... Szeretek itt járni. Itt panaszom a lélek-nélkülöknak, hogy lelketlenek a lelkesek...Ismeri az új nótát:

„Ami elmúlt, vissza nem jő...”

— Hallottam. De az nem igaz. Látja, én úgy veszem észre, maga bohém ember. Tudja, mi jellemzi ezeket? Hogy szeretik az életet. Magaért az életért. Az élet, élet. Élni a szereteiért. Többet ér egy parányi, bár köny és vérrel kicsikart szeretet, mint a világ valamennyi rózsájával és rezedájával koszorúzott halál.

A körtágrameresztett szemeiben mintha valami fény jelent volna meg. Nézett hosszan, merőn rám.

— Nagysádkám, jöjjön csak közelebb. Valamikor, biztosan tudom, hogy volt valikim, kinek éppoly nézése volt, mint kegyednek. A mosolya, pardon kérem... a mosolya is. De hát ilyen a bohém élet. Egyszer lenn, egyszer fönn. Tulajdonképpen legérdekesebb a helyzet. Sohase hagyjuk, hogy minket teremtsen meg a helyzet, hanem mi teremtsük meg a helyzetet...

— Lássá, hisz maga nagyszerűen tudja. Miért nem küzd a helyzet ellen.

— Nem érdemes. Különben nem lehet

tudni. Tudniillik senki sem tudja este, mikor lefekszik, hogy szőria álmai lesznek-e, vagy nem. Érdekes hisztória az egész, Különben nem érdemes róla beszélni. Sokszor legjobban szeretnék megörülni, megvadulni, nekirohanni az embernek és kiszedni a szemét. Ez a legkomiszabb az egész emberen. Az utálatos vigyori szeme Tudniillik ezen világot ki a leike. Különben a helyzet, az mindig érdekes.

— No, hát áldja meg az isten, Debreczeni Sándor.

— Az Isten! Legközelebb, ha találkozom vele, megmondom neki. Tudniillik őt keresem, de eddig sehol sem találtam. Közünk legyen mondva, hogy az egész história az istennel csak olyan szóbeszéd. Olyan mums. Okos ember nem hiszi el, én sem hiszem. Pardon, kérem... De erről senkinek. Csak úgy köztünk maradjon. A szeme... a szeme... mintha már láttam volna. Olyan ismerős...

Kezet nyújtottam neki. Nem tétovázott. Erősen megszorította és megcsókolta. Aztán tovább vonzolta magát. Dermedten néztem utána. Ott ment a bohémia rongyokban, piszkokban, Az ábrándok és az örület... Az eszmény és három hónapos sár... Ott ment az élet.

... És én keresem, még mindig keresem a harmóniát...

# Kartelen kívüli parkettgyár és gőzfűrészs

STEINER és FRAENKEL Kolozsvár pályaudvar. 368

az egyháztisztviselőinek azon kérvényét tárgyalták, hogy június 1-től szeptember 15-ig a hivatalos órák csak 8-1 óráig tartassanak.

Márton Imre felszólalt és a közönség érdekében kéri a presbiteriumot, hogy az eddigi hivatalos órákat tartsa fenn változatlanul.

A presbiterium azonban Márton Imre indítványának mellőzésével teljesítette a tisztviselők kérését.

Ezután az iskolaszékeknek a három tanítói állás betöltésére vonatkozó jelentését változatlanul tudomásul vették. E szerint a tanítói állásokra országos pályázatot hirdetnek.

Ezzel az ülés véget ért.

## Egyház és iskola.

**A hajduböszörményi tanítótestület** legutóbbi közgyűlésén lelkes óvációkban részesítette Porcsalmy Gyula, Dobó Sándor és Kiss József tanítókat, kik a tanítók fizetésrendezési országos mozgalmának mintegy kezdői s később buzgó támogatói voltak.

## A debrecen—nagyvárad vasut.

### Közigazgatási bejárás

#### Első nap.

— május 22.

(Saját tudósítónktól.) A Debrecen és Nagyvárad közötti vasut-összeköttetés ügye tehát mégis a megvalósításhoz közeleg. Felesleges hangoztatnunk, hogy ennek a vasutnak kiépítése mily nagyjelentőségű aminkdét szomszédos városra s a vármegyére érintkező s érintett részeire nézve. Elég egyedül arra az előnyre utalnunk, mely forgalmi és személyszállítási szempontból egyként fontos, hogy az utat e vonal kiépítése esetén alig két és fél óra alatt megtehetjük Debrecenről Nagyváradra, személyvonaton. Ez idő, amennyiben gyorsvonatot is kapnánk, másfél órára csökkenne.

A gőzüzemű vasut közigazgatási bejárása, a kereskedelemügyi kormányintézkedése folytán, tegnap kezdődött meg. A megalakulás után nyomban rátért a bizottság a részletek tárgyalására. A vasut a közvágóhídi vágánytól fog kiindulni, a vágóhid hátasterpályii, erről pedig a hosszupályii utra, amelyen Vekerpuszta volna az első, Hosszupályi a második megállóhely, illetőleg állomás. A tegnapi megállapodás szerint a derecske—hosszupályii vonalszakaszt nem építenék ki, hanem az addig nyuló vonalrész folytatása volna a debrecen—derecskei vasut vonalának.

A tárgyalások első napján eddig haladt a bizottság, mely a legteljesebb körületekintéssel s lehetőleg minden érdek figyelembevételével készíti munkáját.

A közigazgatási bejárás vezetője Hegyeshalmi Lajos miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelemügyi kormány képviselője. Műszaki előadó: Novák Gyula máv. főfelügyelő. A máv. igazgatóságát Fésüs felügyelő és Margulit Kálmán főellenőr

(a volt híres sztrájkvezér és lap-szerkesztő), a D. Helyi Vasutat Májerszky Béla igazgató, a debreceni máv. üzletvezetőségét Uhlarik Béla üzletvezető, Eckstein Márk felügyelő és Hepke Oszkár osztálymérnök, a vasuti és hajózási főfelügyelőséget Garády Sándor felügyelő, Debrecen sz. kir. városát Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök és dr. Magoss György főügyész, a folyamszabályozási hivatalt Jármy Tamás mérnök, a közös hadügyminisztérium vasuti osztályát Paul Vilmos kapitány, a város közigazgatási bizottságát Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, a debrecen—derecskei vasutat dr. Kemény Mór jogtanácsos képviselik. Jelen van a bejárás, melyet ma délelőtt folytatnak, Gerster Béla engedményes is.

## A törzsgulya ügye.

### Gazdasági bizottsági ülés.

— május 22.

(Saját tudósítónktól.) A város gazdasági bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor Király Gyula tanácsnok elnökle mellett, a gazdasági ügyosztály termében ülést tartott, melyen többek között a törzsgulya tulajdonjoga dolgában is hozott egy nem ugyan érdemi, de mindenesetre érdekes határozatot.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Király Gyula elnökle mellett jelen voltak: Dr. Magoss György, Hufilész Kázmér, Rácz Lajos előadó, Polgári József, Erdélyi Péter, Bányai Péter, Hidvéger Miklós, Zöld János, Balogh Ferenc, Nagy Jakab, Rickl Géza, Mórlic Ferenc, Udvarhelyi Géza, ifj. és id. Kertész István, ifj. Kertész János, Juhász István, Polgári Bálint, Szentesi János, Faragó András és Polgári Márton.

Hegedűs Ferenc és társa vételi ajánlatot adtak be a városhoz, a Kösüly meder mellett levő nádtermő hely megvételére.

Véleményadásra hivatván fel, a gazdasági bizottság kisebb küldöttséget küld ki kebeléből, a kérdést tanulmányozása végett.

Polgári József, mintegy reflektálva Magoss György tb. főügyésznek a törzsgulya tulajdonjoga dolgában adott jogi véleményére, előterjeszti, hogy a gulya keletkezése felől nagyon kevés embernek van pozitív tudomása. Epen ezért ő összeállította ismeretesszerűleg a gulyakeletkezés teljes és hiteles történetét s kéri a bizottságot, melynek e dologhoz szintén köze van, hogy hadd terjeszse eléje ez ismertetést.

A végtelenül érdekes, több ivnyi terjedelmű ismertetést a bizottság tagjainak nagy figyelmé mellett Rácz Lajos olvasta föl.

Magát, a dolog érdemét illetőleg abban történt megállapodás, hogy mivel az intézőbizottságnak nincs joga megfellebbezni a tanácsi határozatot, e fellebbezést egyes magánemberek, a legeltetésre jogosított gazdák közül, fogják benyújtani. Az ügy ilyenformán mégis a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé kerül. A legeltetésre jogosított gazdák nem az utóbb kelt, hanem az eredeti tanácsi határozatot fellebbezik meg.

Másfél órai eszmecsere után a bizottság ülése e megállapodás létrejöttével véget ért.

## Városháza és vármegye.

**A város új tisztviselői.** Jelentettük, hogy a főispán ifj. Ozory István tb. aljegyzőt rendőrfogalmazóvá nevezte ki. E rendőrfogalmazói állást, melyben legutóbb néhai

Szombathy János működött, a rendőrség előterjesztésére kellett újból betölteni, a legközelebbi tisztújításig terjedő ideiglenes hatályal. — Az üresedésben levő két közigazgatási gyakornoki állást ma tölti be a főispán. Ez állásokra tegnapig egyedül K. Kiss József volt közigazgatási gyakornok pályázott. Ő s valószínűleg Sámy László dr., az ismert zeneszerző lesznek az új közigazgatási gyakornokok.

**Elmaradt tanácsülés.** A tegnapi hirdetett tanácsülés, mivel a tanácsstagoknak több helyen más elfoglaltságuk volt, elmaradt. A legközelebbi rendes tanácsülés csütörtökön lesz.

**A tanyai iskolák ügye.** A tanyai iskolák ügyében, mely eddig közel tíz bizottsági tárgyaláson ment keresztül, csütörtökön délelőtt 11 órakor újabb értekezlet lesz, a városháza nagytermében. Az értekezleten Oláh Károly tanácsnok elnököl.

## Gyilkos vendéglős.

### Aki a vendégeit üti le.

#### Esküdtszéki főtárgyalás.

— május 22.

(Saját tudósítónktól.) A múlt év október 14-én rejtélyes körülményekkel bíró gyilkosság történt a közeli Tégláson. Ott ugyanis Katona János kereskedő korcsmája előtt halva találták ifj. Szabó Bálint odaváló jómódu gazdaember 24 éves fiát. A megejtett nyomozás és vizsgálat csakhamar kiderítette, hogy a tettes maga a korcsmáros. Katona János, ki valami csekély nézeteltérés miatt ütötte le egy doronggal Szabó Bálintot, valamint ugyanezen okból azon estén súlyos testi sértést ejtett Lehoza Gábor szintén odaváló illetőségű legény-emberen.

A debreceni törvényszék vádtanácsa halált okozó súlyos testi sértés büntette és súlyos testi sértés vétsége miatt helyezte vád alá. A bűnpört ma tárgyalta az esküdtbíróóság. A bűnügy homályos részleteit mindenben megvilágító tárgyalás menetéről tudósítónk a következőket jelenti.

Kevéssel kilenc óra után nyitotta meg dr. Oláh Miklós elnök a tárgyalást. Szavazó bírák Balogh Zsigmond és Tóth Aurél voltak. A vádat dr. Deésy alügyész, a védelmet dr. Ozory István látta el, míg a sértett fél, illetőleg a legyilkolt Szabó Bálint szüleinek képviselőiben dr. Kardos Samu helyettese dr. Schwarcz Arthur jelent meg.

Az esküdtszék a következőképp alakult meg. Rendes esküdttek lettek; dr. Kérészy Árpád, Vida Lajos, Lám Sándor, Madár István, Harányi István, Retyár Kristóf, dr. Csath Sándor, Smith Kálmán dr. Bacsó Dezső, Zelenka Sámuel, Rajzó Miklós, Julow Lajos. Pótesküdttek: Vilmányi Imre és Kerekes László.

#### A vádlott kihallgatása.

Az esküdtszék megállapítása után a vádlott Katona Jánost hallgatták ki. Az általános kérdések során elmondja, hogy téglási kereskedő, korcsmája is van, 40 éves, római katolikus.

Vallomásában azt mondja, hogy 1906. évi október 14-én este táncmulatság volt

nála, a koresmában Nem ő rendezte, hanem a csaposa, Benke János hívta össze a falusi legényeket a mulatságra, ő csak délután, mikor Hadházi hazaérkezett, utólag értesült, hogy miféle mulatság lesz nála. Természetesen beleegyezését megadta hozzá, azonban hatósági engedélyt nem kért hozzá, azért úgy feltíz tájban megjelent Ciki ódavaló törvénybíró és felszólította a mulatozókat, hogy oszlojanak széjjel. A legények egyrésze ekkor az udvarra vonult és ottan összeverekedett. Ő ekkor kiment az udvarra és az egész verekedő kompániát kizavarta onnan. A legények a korema előtt az utcán folytatták a verekedést. A részleteket nem tudja, csak később hallotta, hogy két legényt leütöttek és Szabó Bálint meg is halt, a másik, Lehoza Gábor pedig megsebesült. Erre ő csapásával Benke Jánossal vizet vittek ki és azzal próbálták életre kelteni Szabó Bálintot, de nem sikerül. Legjobb tudomása szerint vallja, hogy Szabó valakivel összevesztett és e verekedés hevében lelte halált. Nem érzi magát bűnösnek.

### Ki a gyilkos?

Idősb Szabó Bálint, a leütött legény édesapja elmondja, hogy akkor este tizenegy órakor két kis gyermek szaladt hozzá, hogy hamar jöjjen Katona koresmájához, mert ott legyilkoltak a fiát. Megremulve hajtattott oda szekerem és mikor kérdezte a fia holtteste mellett állakat:

— Ki ölte meg a fiamat?

Azok egyértelműleg feltek neki:

— Katona János ütötte le.

A többi részletkérdésekre nem tud válaszolni. A fia ott feküdt holtan a köves utcán. A másik megsebesült legényt Lehoza Gábor, fia holttestével együtt ezután hazavitte.

Lehoza Gábor súlyos testi sértésért 6 hónapi fogházra volt büntetve. Vallomása szerint összepereltek azon, hogy a zene hirtelen elhallgatott. E ször Tuka Bálint ütötte kézzel főbe. Erre tamdóját kiüszkolta a kis ajtón. Ekkor érkezett oda Katona János, egy darab léccel és azzal Lehoza Gábort vállon vágta és kikergette őket. Kint az utcán ott találta Szabó Bálintot, aki egy nagy karóval a korema redőnyét verte. Ekkor már egész csapat legény vette őket körül, egyszer egy nagy darab léccel látott a levegőben és azzal valaki gyors egymásutánban lesújtott előbb ifjú Szabó Bálintra, ki eszméletlenül rogyott össze, majd pedig ő rá. Az ütés homlokán érte és 14 napon túl gyógyuló sérülést ejtett rajta. Nem tudja, hogy ki volt a gyilkos.

Az elnök elébe tárja, hogy a helyszínen a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Katona János a gyilkos.

Lehoza mostani vallomását tartja fenn teljes egészében. A vizsgálóbíró előtti vallomását csupán az ottani beszélgetésekre alapította. A többi legényektől hallotta, hogy Katona a gyilkos, azért vallott úgy a vizsgálat alkalmával.

Ivan Mihály látta, hogy ifjú Szabó Katona ütötte le. Ő ott volt a mulatságon és látta, hogy még az udvarban megütötte Lehozát Katona. Tíz óra tájban Katona egy nagy karóval kezében kiszorította az egész fiatalaságot az udvarról. Kint az utcán a legények elégedetlenkedni kezdtek, amiért ily hamar véget ért a mulatság. A legények léccel verték haragjukban a korema redőnyét. Ekkor Katona a koresmáros kijött egy doronggal és odakiáltott ifjú Szabónak.

— Te vagy az a nagy legény. És ezután a doronggal lesújtott előbb Szabóra, majd pedig Lehozára. Többet még utána kiáltottak Katonának, de ő csak egyenesen visszalépett a korema helyiségébe.

Elnök: Katonának a fején volt kalap mikor az utcára lépett.

Vádolt: Igenis volt.

— Milyen távolságon állott maga Katonától?

— Hát nyolc ölnyire.

— Sőt volt? A koresmából szűrődött ki világság.

— Nem, mert a rolló le volt eresztve. Nagyon sötét volt.

— És hogy látta oly messziről mindezeket? Katona azt mondja, hogy mikor ő kiépett nem volt kalap a fején.

— De én tudom, hogy volt.  
— Hogyan tudja Ső ében nem nő az ember fejére kalap. (Derültség.)

### Tanuvallomások.

Kiss Pál határozottan vallja, hogy ifjú Szabó Bálintot Katona János ütötte le. Elmondja az eset, részletét.

Az udvarról kizavart legények egy része a koresmától pár lépésnyire elhúzódozó köves utcán álltak és ott zajongtak. Ekkor kijött Katona és az a szóval:

— Tik vagytok azok a híres legények.

Leütötte Szabót és Lehozát. Ellenében az előbbi vallomásokkal azt mondja, hogy csak a gyilkosság után eresztették le a korema redőnyét, mikor már Katona visszament a koresmába.

Egy jó negyed óra múlva ismét kijött Katona és egy előnybe vizet hozott, tartalmával leütötte ifjú Szabó Bálintot. Eközben Katona megszólalt.

— Ezek tisztára leütötték egymást.

A körülállók azonban visszavágták.

— Igen Katona ur.

Kis Pált ezután szembesítették a többi tanuikkal. Kiss kész megesküdni vallomására.

Balogh bíró: Kiss Pál mondja meg hány lépésnyire látta ezeket a dolgokat?

Kiss: Öt-hat lépésnyire.

— Hat azt nem látta, hogy Lehoza és Szabó a gyilkosság előtt nem voltak egymás ellen fordulva, nem verekedtek-e.

— Nem!

Szembesítik a tanut Katonával, ki mindent felelt a vallomását.

Szabó Sándor testvére a legyilkoltnak. Nagy karóval háromszor ütötte meg Lehozát, majd pedig a legényseget a nagy kapun kiszorította. A legények kimentek, de kint a korema előtt állást foglaltak és szidták Katonát, amiért a pénzt elszedte és őket mégis kizavarta. Az esetet éppen úgy mondja el, mint a többi terhelt tanu. Mikor Szabó Gábor Katona leütötte — azt mondja — hogy a redőny csak felig volt leeresztve. A gyilkosság után Katona a korema helyiségbe ment és a kezében levő doronggal a többi vendégeket verte ki. Aztán teljesen leeresztette a rollót és lezárták. A körülállók közül többen segítségére siettek a leütött legénynek, fel akarták állítani, de nem sikerült.

Dézsán Sándor nem látta, hogy ki ütötte le Szabó Gábor, ő csak hallotta, hogy Katona János ütötte le a szerencsétlen legényt.

Kemecsey József. Hallott kint az utcán egy nagy csattanást, oda szaladt és látta, hogy Szabó Gábor véresen, hanyatt fekszik. Hallotta, hogy a körülte állók mondták: Katona ütötte le Szabót.

Benke János, Katona volt csaposa azt vallja, hogy ifjú Szabó az eset története előtt learkarta szurni Katonát. Nem tudja, hogy Katona-e a tettes, de vallomásában nem zárja annak lehetőségét, hogy Katona ütötte le ifjú Szabót. Meg azt sem tudja, hogy gazdája az utcán tartózkodott-e, mert ő neki akkor a pincében volt dolga. Később feljött és akkor az utcáról vizet kérték egy betegnek; ő adott, majd pedig mikor ismét kértek, személyesen vitt egy rocskával vizet. Az utcán látta, hogy Szabó halva van. Másra nem emlékszik.

Délután még egy sereg tanut hallgattak ki, aztán az elnök berekesztette a tárgyalást és folytatását ma reggel 9 órára tűzte ki.

## Irodalom.

(Szávay Zoltán sikere. Szávay Gyula Zoltán fiát, kinek „Március” című verseskönyve pár hete jelent meg, szép kitüntetés érte most. A Petőfi-társaság a Vigyázó-díjra beérkezett 250 költemény közül ötöt megdicsért, e verseket a társaság e nő 26-iki ülésén felolvastatta, szerzőiket az ülésre meghívta. Az elsőrenden megdicsért költemények egyikét, melyet egy bíráló a díjra is ajánlott. Szávay Zoltán írta. A versnek, mely erősen szocialis irányzatú „Gyári füstök” a címe.

## Az állatszeliidítő veszedelemben.

### A rakoncátlan elefánt.

#### Izgalmas jelenet a cirkuszban.

— május 22.

(Saját tudósítónktól.) Már másodszer szerepel a helyi lapok hasábjain a Villand testvérek cirkuszának egyik legügyesebb mutatóványokat végző, de ugyilátszik egyuttal legrakoncátlanabb elefántja a Baby.

Vasárnap délután ez az elefánt izgalmas jelenetet és könyen végzetessé válható esetet rögzített a cirkuszban.

Ugyanis a délutáni előadás egyik legvakmerőbb számát az képezte, amelyben a cirkusz állatszeliidítője Lucy Vanstein Holmes szerepelt a Babyval, ezzel az otromba óriási állattal. A mutatóványok egyik pontja abból áll, hogy Lucy Vanstein Holmes a földön heverve — az elefánt átlépi, megelőzőleg pedig teljesen ráereszkedik.

E mutatóvány közben történt a szerencsére nem súlyos kimenetelű baleset. Ugyanis az elefánt oly gyorsan ereszkedett le, hogy az állatszeliidítőnek nem volt ideje, hogy teljes biztonságban helyezkedjék el a földön. Így történt, hogy az elefánt eljes testsúlyával a nő mellkasára ereszkedett.

Fájdalmas és éles sikoltás hagyta el Lucy Vanstein Holmes ajkait, de a következő pillanatban már meg volt menve, mert a cirkusz személyzete odarohant és súlyos ostromsapasokkal az udvariatlan elefántot gyors felugrásra kényszerítették.

A közönség ereiben ekközben szinte megfagyott a vér. Sokan elszörnyűködve kiáltottak föl, mert azt hiték, hogy az állatszeliidítő ott, a porondon leli halálát. Szerencsére még csak súlyosabb sérülés sem következett be.

Az elalélt nő pár pillanat múlva felugrott és letörölve arcáról a kibuggyanó piros vért, melyet az elefánt patái okoztak az izgalmas jelenet alatt.

A közönség zúgó tapsvihara között hagyta el a porondot, mely az előbb oly borzalmas látvány színhelye volt.

Lucy Vanstein Holmes nem szenvedett komolyabb sérülést és már másnap fel is lépett.

## Szenzációk a megyében.

### Egy csomó bűneset.

— május 22.

(Saját tudósítónktól.) Annyi bűneset talán még egyetlen egy időszakban sem foglalkoztatta Hajdúmegye csendőrségét, mint a mostan folyó május hónapban. Egyik rejtelmesebbnél-rejtelmesebb bűnügy a másikat kergeti. Vannak közöttük olyanok is, melyeknek részletei ugyancsak idegizgatók és borzalmasak.

Tudósítók ezekről az esetekről a következőket jelenti.

#### Megölte gyermekét.

A tisztelőki csendőrséghez a minap névtelen feljelentés érkezett, hogy Szobocski Imréné ottani illetőségű lakos 4 hetes fiát megölte és holttestét elásta. A feljelentés szerint Szobocski Imréné Amerikába szökött a borzalmas tett elkövetése után. A minden emberi érzésből kivettközött anya már régebben tervezte, hogy átvitorlázik Amerikába.

Tervének kivitelében azonban kis csesemő gyermeke akadályozta, amiért határozta el, hogy elteszi láb alól. A csendőrség a feljelentés alapján széleskörű nyomozást indított.

A nyomozás eddigi eredményét titokban tartják a további vizsgálat érdekében, de annyi bizonyos, hogy a nyomozás eddig is sok terhelt körülményt derített fel.

#### Elfogott cigány karaván.

Jó fogást csinált ma a csendőrség a sóstói országoton. Elfogta a hirhedt Lakatos és Horvát cigány családot. Ahol ez a veszedelmes karaván megjelent, ott másnap egyik

embernek lova, másinak tehene, pénz, vagy valami lábas jószága okvetlenül elveszett. Ma is három lovat akartak behajtani a heti vásárra, midőn a csendőrség rájuk bukkant. Azonnal kérdőre vonták a banda vezetőjét, Horvát Gerit, aki azonban nem tudta igazolni, hogy a lovakat hol vették. Erre az egész karavánt letartóztatták s a főkapitányságra kísérték. Megmotozásuk alkalmával 11 dunnát és párnát, egy tehenet, 27 kanalat, nagy osomó kést és rengetek aprócsapról dolgot találtak náluk. A Lakatos famillióknak különben más bűn is terheli lelkét és egyik tagját a debreceni törvényszék most is országszerte körözött betöréses lopásért és más egyéb bűnökért.

#### Agyonvert legény.

Vasárnapi számunkban részletesen hírt adtunk arról a gyilkosságról, mely a szomszédos Vámospéresen történt, hol egy koremai verekedés hevében agyonverték Varga József odavaló parasztleányt. A gyilkost Forgács Józsefet és négy társát tegnap tartóztatták le és bezárolták a debreceni ügyészség fogházába. A vizsgálóbírószék széleskörű vizsgálatot tett folyamatba.



## Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

### Nagy tejhamisítás. Debreczenben.

Egy tejkereskedő üzelmei.

Naponta hamisított.

— május 21.

*Saját tudósítónktól.)* A debreceni rendőrség krónikájában már régebb idő óta nem szerepelt nagyszabású élelmiszer hamisítás. Ez ugyan nem azt jelenti, mint hogyha azoknak a bűnös, ámde jóvedelmező manipulációknak teljesen végük szakadt volna, hanem csak azt, hogy a rendőrség ébersége dacára sem tudott nyomára jutni, nem tudta leleplezni az emberi gyomor e gyilkosainak üzelmeit.

A pünkösti ünnepek szenzációjaként tegnapelőtt végre a véletlen egy nagyarányú élelmiszerhamisítás nyomára vezette a rendőrséget, mely az eset kapcsán már ugyanis kezdette széleskörben a tisztítás munkáját. Az esetről tudósítók a következőket

jelenti. Weinstein Jakabnak a nagy tejkereskedése van a Széchenyi és a Simonffy-utcán Weinstein üzletköre igen kiterjedt sőt Debreczen közintézményeit is legnagyobb részben ő látja el naponta tej szállítmányokkal. Nem különben szállít tejet és egyéb tejtermékeket árukat viszonteladásra kiskereskedőknek.

Tegnapelőtt erről a tejkereskedőről szenzációs leleplezéseket eszközölt a véletlen. Botos András rendőr őrsparancsnok Ugyanis vasárnap reggel, mikor a tejkereskedőnek egy 320 literes szállítmány érkezett, észrevette, hogy a kirakodó telepen a tejjel félig felt edénybe egy Török nevű alkalmazott vizet tölt. Nyomban vállaltára fogta Törököt, ki aztán elbeszélte, hogy gazdája megbízásából mindennap mintegy 300—400 liter tejet hamisít meg vízzel. Rendszerint 200 liter tejbe 50 liter vizet tölt.

A szenzációs leleplezés után Botos nyomban jelentést tett az esetről a rendőrségnek, hol azonnal a legszélesebb körű nyomozást tett folyamatba.

Szalay tiszti orvos megvizsgálta a tejszállítmányt és azt nagymértékben hamisítottnak találta.

Ezen rendőrorvosi jelentés alapján aztán az egész 320 liter tej mennyiségét a rendőrség nyomban lefoglalta és átküldte az állami vegyvizsgáló állomásnak, amelynek vizsgálatától függ a nyomozás és rendőri vizsgálat további folyama.

— **Személyi hír.** Jablonovszky József, a rovarani állomás főnöke Debreczenbe érkezett s a ma kezdődő sáskairtasnál néhány napig személyesen fog felügyelni.

— **Szabadságolás.** A hadügyminiszter lovag Keil Herman 7-ik huszárezredbeli hadnagyot várakozási illetménnyel szabadságolta.

— **Katonai felülvizsgálat.** Az állandó katonai vegyes felülvizsgáló bizottság ma délelőtt ülést tart a Pavillon-laktanyában. Ugyanitt holnapután utóállítást lesz.

— **Uj lap a megyében.** „Hajdúnánási Ujság” címen politikai hetilap indult meg vasárnap Nánáson. Szerkesztője Dr. Berencsy János, főmunkatársa Pákozdy András. — Az első szám igen tartalmas, kiállítás is csinos.

— **Elbocsátás.** A honvédelmi miniszter Kazinczy Béla debreceni 3-ik honvédegyalozredbeli tartalékos hadnagyot a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— **Hajdúünnepség Nánáson.** A vasárnapi toborzót Nánáson éppúgy megzavarta az eső, mint a pünkösti népünnepélyt Debreczenben. A vendégek fogadtatása azonban teljes melegséggel és fényvel zajlott le. Rákosi Viktor képviselő nevének virágcsokorral kedveskedtek a nánásiak, kik sokat ünnepelték az illusztris vendégeket: Weszprémy főispánt, Kovács alispánt, Rákosi képviselőt, Pákozdy vm. főjegyzőt stb. — A délutáni eső miatt a toborzó programja megváltozott ugyan, a nép mindazonáltal késő estig mulatott a fedett sátrakban. — A vendégek tiszteletére bankett volt.

— **A karcagi Kossuth-szobor leleplezése** Kossuth Ferenc keresk. miniszter jelenlétében fényes és meleg ünnepségek keretében folyt le a napokban. A leleplező beszédet Madarász Imre orsz. képviselő, az ünnepi verset pedig Szávay Gyula mondta. (Tárcarovatunkban közöljük) Debreczen város képviseletében Bészler Károly és Király Gyula városi tanácsnokok vettek részt az ünne-

pen s koszorút helyeztek a szobor talapzatára. Kossuth Ferencnek nagyon jó kedve volt s nagyérdekű politikai kijelentéseket tett. A szobor Horvay művész rendkívül sikerült alkotása, egyike a legszebb Kossuth szobroknak. A mesébe illő gazdag lakomát a karcagi asszonyok főzték s leányaik voltak a felszolgálók.

— **Eszterházy Pál bravourja.** Debreczen előkelő társadalmi életében csak nemrég oly nagy szerepet játszó Eszterházy Pál gr. egy igen érdekes bravuros utjáról értesülünk. Eszterházy Pál gróf ugyanis egy Debreczenben kötött nagy összegű fogadásból kifolyólag ma reggel Debreczenből Nyiregyházán, Miskolcra keresztül városzerte ismert négyes fogatán Budapestre indult. A fogadás szerint ezt a 360 kilométernyi utat három nap alatt kell megtennie, Eszterházy kocsijára tegnap este nyolc órakor Miskolcra Kállay Tamás képviselő is felszállott. Erkezésüket esütőrtök este nyolc órára sokan nagy érdeklődéssel várják a fővárosban.

— **Bankett a Bikában.** Gerster és Török vasutépítési vállalkozók, a debreczen-nagyvárad vasút engedményesei, azon alkalmából, hogy a tervezett vasutjoknak most kezdődött meg a közigazgatási bejárása, tegnap délben bankettet adtak a Bikában, hol a bejárásán résztvevő összes előkelőségek résztvettek. Kivülök megjelent az ebéden Weszprémy Zoltán főispán is. A bankett délután 4 órakor ért véget.

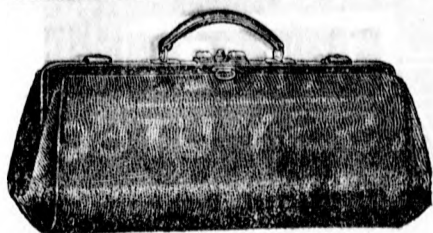
— **A Villandok távozása.** A Villandok két heti itt időzés után ma Nagykárolyba, onnan Szatmárra, innen pedig a jövő hét végén Nagyváradra mennek társulatukkal. A cirkuszt, mint egy fővárosi lap jelenti, a két pünkösti ünnepnapon 18,000 ember látogatta meg, amely szám a budapesti előadásokon sem fordult elő egyszer sem. A társulat különvonaton utazik Nagykárolyba.

— **Egy érdemes matróna elhunyt.** A köztisztviselőben álló Falk-családot súlyos veszteség érte. Falk Lajos bankháztulajdonos és Falk Armin kefégyárttulajdonos édesanyja, özv. Falk T. Antalné 84 éves korában elhunyt. Egy jó, nemeslelkű, áldozatkészgéről és jószívűségéről széleskörű szeretetnek örvendő urnó hunyta le örök álmokra szemeit. A gyászestéről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Falk Karolina férjével Zuker Herman-nal, — Falk Augusztá özv. Kohn Józsefné, — Falk Lajos nejjével Ganzler Eugéniával, Falk Imre, — özv. Falk Károlyné Riesz Henrietta, — özv. Falk Ottóné Braun Szidónia, — Falk Matilda özv. Rosenberg Ignácné, — Falk Armin nejjével Spitz Rozával, — gyermekeik, — unokák és rokonságuk gyászolva tudatják, hogy szeretett anyjuk és anyósuk — néhai Özv. Falk T. Antalné Goldschmidt Fáni Paulina élete 84-ik évében, május 21-én rövid betegség után elhunyt és folyó hó 22-én, délután 3 órakor Piac-utca 58. sz. lakásáról az izr. sírkertbe fog eltemettetni. Debreczen, 1907. május hó 21-én. Koszorúk mellőzése kéretik.

— **Sarkadi tarka-szinpada** fokozott pártfogás mellett játszik. Erre érdemes is minden tekintetben pompás műsorával. Ma új bohózatot mutatnak be s általában a műsor több új számmal fog élénkítettetni.

— **A Suchán-fele „Edison” villamos színházban** a Nagyerdőn (régi kocsolyapálya) külön e célra épített óriási kényelmes berendezett helyiségében ma és minden nap délután 4 órától este 8-ig rendkívül gazdag és óránként változatos új műsorral lesz-



## Kofferek, bőröndök és utazási cikkek

nagy választékban

# BÉKÉS LAJOSNÁL.

# MALÁSZ NÁNDOR

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-  
árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-  
órákban. Debreczen Piac-u. 24. sz. Fehérlő-szálloda épület.

nek előadások. Remek látványosságok! Tiszta rezgés nélküli új képek mindennap érkeznek újdonságok! Olcsó helyárák: I. sorú 50 fillér, II. sorú 30 fillér, III. sorú 20 fillér. Szíves látogatást kér Suchán Rezső tulajdonos.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó testvérek, rokonok és ismerősök, kik áldott emlékü feleségem, született Varga Mária temetésén szíves megjelenésükkel és részvénytárgyalásaikkal bánatomat enyhíteni igyekeztek, — fogadják hálás köszönetem nyilvánítását. 1907. május 21-én. Laczka László.

x *Tennis Rakettek, labdák és cipők hölgyek és urak részére nagy választékban Békés Lajosnál.*

x **Szüenidőre üdülés.** Felhívjuk olvasóink figyelmét dr. Schöntag svédleri orvosnak lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

*Kutyaszájkosarak, nyakszijkak, korbácsok, vezető szíjjak és ostor nyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.*

x **Üzlet átvétel.** Van szerenésém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint a Degenfeld-téren lévő „Kis pipa” című vendéglőt a mai napon átvettem, s törekvésem leendő, hogy vendégeim teljes megalégedését kiérdemljem, amennyiben, hogy úgy jó ismerőseim, valamint barátaim pontos kiszolgálással meglesznek elégedve, szíves látogatásukat kérve, maradok tisztelettel Fixl György vendéglős.

— *Olcsó és szép legyezők Mentzénél Kossuth-utca 4. sz.*

**LEGJOBB INGEK SZABÁSÚ FÉKÉTÉNÉL**

**KI A PANAMÁT SZERETI,  
Nyakkendő királyt felkeresi.**

**LEGSZEBB PANAMA ÉS SZALMAKALAPOK FÉKÉTÉNÉL**

**Távirat és telefon.**

**A király itthon.**

Budapest, május 21. A budai várkapitánysághoz érkezett utasítás tanúsága szerint, a király június 4-én fog Budapestre megérkezni, ahol a koronázási évforduló alkalmából 2 hetet tölt.

**Kitüntetések a koronázási évforduló alkalmából.**

Budapest, május 21. A hivatalos lap június 8-án külön kiadásban fog megjelenni. A hivatalos lap közölni fogja Kossuth, Günther, Zichy, Jekelfalussy és Josipovich miniszterek, továbbá Jus. h. Návay és Rakovszky házelnökök és Sztérényi, meg Popovits államtitkároknak v. b. t. t. való kinevezéseit. Ugyanekkor Mezőssy, Déssy, Polgár, Tóth és Meskó államtitkárok a Lipórend középkeresztjével lesznek kitüntetve. — O Felsége a koronázási jubileum alkalmával Csekonics Endre, Festetics Tasziló, Wenkheim Frigyes és Károlyi László grófokat — hercegi és Semsey László országos képviselőt grófi rangra fogja emelni.

**A közlekedési bizottság ülése.**

Budapest, május 21. A képviselőház közlekedési bizottsága ma este Andrássy Géza gróf elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és Sztérényi József államtitkár vett részt. Az ülésen, melyen a vasuti javaslatot tárgyalták, Tuskán Gergely horvát képviselő horvátul beszélt, kérve a javaslat elvetését. Kossuth Ferenc keresk. miniszter felszólalása után azonban a bizottság

elvetette Tuskán indítványát s a javaslatot lelkes éljenzések közepette általánosságban elfogadta. A részletek tárgyalására pénteken kerül a sor.

Izléses és tartós kivitelű

**Cim feliratokat,**

festményeket, mázolásokat, szoba-kárpitozásokat, szobafestéseket készít

**Zelinger Ede**

Debreczen, Darabos-utca 16. sz.

**Házasság.**

25 éves özvegy 240,000 korona vagyonnal jellemes urral óhajt házasságra lépni. Eljegyzés megkivántatik, de nem feltétel. Névtelen levelek nem vétetnek figyelembe. — „Ideal” Berlin 7. 428

**Csőd alatti kiárulás.**

Vb. Pásztor Gyula és Társa cég csődtömegéhez leltározott áruk kiárulása a választmány által elrendeltetvén, minden, a vasáru üzlet körébe tartozó áruk a Csapó-utca 4. sz. alatti üzlethelyiségben mélyen leszállított áron kaphatók.

**A tömeggondnok.**

**Benkő sorsjegye Bankó!**

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50

1/4 K3.-

1/2 K6.-

1 K12.-

**BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY-UTCA 60.**

Sorsjegyeink Debreczenben kaphatók: Berger Dezső fűszerkeres. Kossuth-u. 55., Darvas Miksa fűszerkeres. Deak Ferenc-utca, Schvaroz Dániel tájtékpametsző és Thaisz Arthur papírkeres. 428

# PAVLOVITS KÁROLY

műépítész

irodáját

Hunyadi-utca 2. (I. emelet)  
helyezte át.

## Szünidei ifjusági üdülőhely.

A Szepesség egyik kisebb városában, fenyves erdők közvetlen közelében az idén is elfogad mérsékelt áron teljes ellátásra nagyobb lányokat, gyermekeket valamint 15 éven aluli fiukat

dr. Schönstág Samu,

városi orvos Svédváren (Szepes megye.)

Elemi iskolába járó gyermekek az egész tanévre is elfogadtatnak, kiknek alkalmuk van a német nyelv elsajátítására is.

Gondos felügyelet!!

László Zsigmond

## állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

! **Állatvizsgálatokat, védő-  
ojtásokat, heréléseket, tu-  
berkulinozasi eljárásokat,  
állatbiztosításokat, állat-  
állományok rendszeres  
évi felügyeletét, kosmeti-  
kai operatiokat.** !

Debrecen, Csapó-u. 30.

## Tarka szinpad a „Bika”-ban.

Igazgató: SARKADI VILMOS.

### Műsor:

1. Nyitány, előadja a Magyarai testvérek zenekara.
2. Tarka szinpad-induló, Fekete Oszkártól.
3. Faragó Dezső: kuplék.
4. Décsi Aranka, szubrett.
5. Ms. Duveneck, modern kontorsionista.
6. Angela Dussy, excentrick énekesnő.
7. Folti Dezső, modern táncumorista.
8. Dornely Emmy, angol énekes és táncosnő.
9. Sanzonett szerelem. Bohózat 1 felvonásban.
10. Zeneszámok.
11. Jukító Toro csoport, japán harc-játékosok.
12. La jolio, Doris és Lena Darling angol ének- és tánc kettős.
13. Rieza Giza, szubrett.
14. Sarkadi Vilmos, humorista.
15. Msr. Keenvaond az ügyetlen jung-leur.
16. Zárinduló.

Szives pártfogást kér

Sarkadi Vilmos,  
igazgató.

**Köszvény!**

ellen ezernél több ki-  
váló orvos és tanár  
ajánlja és rendeli  
betegeinek a híres

## Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszer.  
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.  
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bármintve utóválttal.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész  
Debreczen.

**Csuz!**

## Bankegyesület Részvénytársaság DEBRECZEN.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság cég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénztintézet működését Debreczenben, Piac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdette.

**Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazataival.**

**Leszámlolt váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.**

**Törlesztéses- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.**

**Előleget ad értékpapírokra és árúkra.**

**Vesz és elad értékpapírokat, érepénzeket stb.**

**Átvész tőzsdéi megbízásokat.**

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

### Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen  
Téglás. Hajnal Samu nagybirtokos Debreczen.  
Alelnök: Geiger Simon kereskedő és föld- Mandel Samu birtokos Kaba.  
birtokos Debreczen. Rosinger Lajos birt. és nagybirtok Debreczen.  
Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló. Stern Péter nagybirtok Ujfehértó.  
Bleyer Mór nagybirtok és birtokos Debreczen. Dr. Lukáts Emil ügyész.  
Ernst Vilmos igazgató.

Saját sajtólásu kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitűnőbb minőségű

**„BÓNIO”**



Bejegyzett védjegy.

311

kókuszszirt árusít az Első Magyar Kókuszolajgyár

„Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r.-i. Nyirbájos.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fla, Nyiregyháza.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

— Apró hirdetések előre fizetendők. —

Eladó a Nagy-Szappanos-utca 19. számú ház, a Szepesen 13 hold és a Czuczabeli 14 hold föld. Értekezhetni lehet Csokonai-utca 35. sz. 455

Üzlethelyiség vagy nagyobb földszinti lakás tágas mellékhelyiségekkel, lehetőleg a belső városban, közeli időben való bérbevételekre kerestetik. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához kéretnek. 456

Egy takarítónő, aki szobafényezéshez is ért, azonnali belépésre kerestetik. Hungária II. emelet. 466

Egy házmester, nős, a házhoz, egy másik házmester, nős a kertben, egy bejáróné vagy takarítóné és egy fugeterek hetesnek felvétetik Arany János-utca 59. sz. a. 447

80 darab különféle fajgalamb eladó jutányos áron Paacsirta-utca 42. 448

**Permetezéshez** legtekélyesebb és legerősebb az országban elismert legjobb 10 versenyen első díjjal kitüntetett a Veréb István által Debrecen, I. Szappanos-utca 10. sz. alatt gyártott pót szabadalmazott „S u g á r” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzék ingyen, bérmentve. 418

Fűszer-üzlet az új piactéren kaszárnya és gyárak közelében azonnal átadó. — Cím a kiadóba. 467



### Állandóan vásárol

készpénzért vagy cserébe másokért egyes műveket, egész könyvtárakat, régi nyomtatványokat, kéziratokat, régi bélyegeket és régiségeket

### Harmathy

antiquariuma  
Fűvészkert-utca 14.  
Telefon 374.

„VERGÉ” egészségi szívarkahüvely különlegességek olcsón kaphatók.



### Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 120

### FÖLDVÁRI L.,

„Debreceni Első Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak újságárulásra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

## 14—16 éves

kifutó fiuk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

## Napernyők

óriási választékban  
és feltűnő

olcsó árak mellett

## Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujonnan behuzatjuk



## SZŐLŐPERMETEZŐK

kerti fecskendők, kerti padok, jégsekrények, fagyalt-gépek, mosó-, mangorló-, facsaró-gépek raktára

## SESZTINA LAJOSNÁL

Debreczen, Piacz-utca 23.



## SZŐNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kiddemünster, tapasztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontáll szőnyegek, díványterítők, — butorszövetek és oreppek, vlaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők

szövet- és csipkefüggönyök, stórok

## SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

## VÁSZONÁRU

fehérműek, valamint siffonok és paplanpedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt élkező- és aszur kávésterítők, damaszt- és frottir törölközők, töröl-kendők, és nankingok, valamint kész női fehérműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

## MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voalok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefirek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

## KÉSZ FEHÉRMŰEK

vászon, siffon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kaszmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők és divatzebkenők

## BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi ruhaszövetek, t. nnis kelmék, nyári mosó szövetek, hozzávaló belésárak, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

## Napernyők!

francia P. D. jegyű fűzők, arczfátyol, divatvők, csipke- és selyemálok, bariszt- és csipkegallérok, nyakkendők, keztyűk, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-, szalag-, selymenők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak

gyermek részére állandó nagy választékban

## SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.